ARREST VAN HET HOF
VAN 11 OKTOBER 1983 [1]

Commissie van de Europese Gemeenschappen tegen Italiaanse Republiek

„Niet-nakoming — onderlinge erkenning van diploma's, certificaten en andere titels van ondernemer van goederenvervoer en personenvervoer"

Zaak 273/82

Samenvatting

Lid-Staten — Verplichtingen — Uitvoering van richtlijnen — Niet-nakoming — Rechtvaardiging ontleend aan nationale rechtsorde — Ontoelaatbaarheid
(EEG-Verdrag, artikelen 169 en 189, derde alinea)

Een Lid-Staat kan zich ter rechtvaardiging van de niet-nakoming van uit communautaire richtlijnen voortvloeiende verplichtingen niet ten exceptieve op nationale bepalingen, praktijken of situaties beroepen.

In zaak 273/82,

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, vertegenwoordigd door A. Prozzillo, lid van de juridische dienst, als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende bij O. Montalto te Luxemburg, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verzoekster,

tegen

ITALIAANSE REPUBLIEK, bij A. Squillante, hoofd van de dienst diplomatieke geschillen, verdragen en wetgevingsaangelegenheden, vertegenwoordigd en bijgestaan door P. G. Ferri, avvocato dello Stato, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg, Italiaanse Ambassade, Rue Marie-Adelaïde 5,

verweerster,

1 — Procestaal: Italiaans.

betreffende een verzoek om vaststelling dat de Italiaanse Republiek, door niet tijdig de nodige maatregelen te nemen ter uitvoering van 's Raads richtlijn nr. 77/796 van 12 december 1977 inzake de onderlinge erkenning van diploma's, certificaten en andere titels van ondernemer van goederenvervoer over de weg en ondernemer van personenvervoer over de weg en houdende maatregelen ter bevordering van de daadwerkelijke uitoefening van het recht van vrije vestiging van die vervoerondernemers (PB L 334, blz. 37), de krachtens het EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: J. Mertens de Wilmars, president, T. Koopmans en Y. Galmot, kamerpresidenten, A. O'Keeffe, G. Bosco, U. Everling en C. Kakouris, rechters,

advocaat-generaal: Sir Gordon Slynn
griffier: P. Heim

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop en de conclusies, middelen en argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt:

I — Feiten en procesverloop

1. Volgens 's Raads richtlijn nr. 77/796/EEG van 12 december 1977 inzake de onderlinge erkenning van diploma's, certificaten en andere titels van ondernemer van goederenvervoer over de weg en ondernemer van personenvervoer over de weg en houdende maatregelen ter bevordering van de daadwerkelijke uitoefening van het recht van vrije vestiging van die vervoerondernemers (PB L 334 van 24. 12. 1977, blz. 34) moeten de Lid-Staten bepaalde maatregelen nemen betreffende de vestiging op hun grondgebied van de in titel I van het Algemeen Programma voor de opheffing van de beperkingen

van de vrijheid van vestiging genoemde natuurlijke personen en vennootschappen, voor de werkzaamheden van ondernemers van goederenvervoer en van personenvervoer over de weg (PB van 15. 1. 1962, blz. 36). De maatregelen betreffen de overlegging en aanvaarding van documenten ten bewijze van betrouwbaarheid, het niet-failliet geweest zijn, financiële draagkracht en vakbekwaamheid der betrokken vervoerondernemers.

Volgens artikel 7, lid 1, van de richtlijn nemen:

„... de Lid-Staten ... de nodige maatregelen om vóór 1 januari 1977 aan het bepaalde in deze richtlijn te voldoen en stellen [zij] de Commissie daarvan onverwijld in kennis."

2. Toen de Commissie op 9 oktober 1980 van de Italiaanse regering geen desbetreffende mededeling had ontvangen, hield zij het er voor dat de nationale bepalingen niet waren vastgesteld en deed zij een op die dag gedateerde brief uitgaan, waarin de Italiaanse regering werd verzocht haar binnen een termijn van twee maanden haar opmerkingen betreffende dit verzuim te doen toekomen. Deze brief is blijkbaar onbeantwoord gebleven.

Op 8 januari 1982 deed de Commissie een met redenen omkleed advies uitgaan, dat op 15 januari 1982 aan de Italiaanse regering werd verzonden. In het met redenen omkleed advies overwoog de Commissie dat de Italiaanse regering, door zich niet naar richtlijn nr. 77/796/EEG te gedragen, de krachtens het EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet was nagekomen. De Commissie stelde Italië een nieuwe termijn van twee maanden om de volgens het met redenen omkleed advies nodige maatregelen te nemen.

Bij brief van 22 januari 1982 van de adjunct-permanente vertegenwoordiger van Italië bij de Europese Gemeenschappen, heeft de Italiaanse regering de ontvangst van het advies bevestigd.

II — Conclusies van partijen

1. Bij op 6 oktober 1982 ingediend beroepschrift heeft de Commissie geconcludeerd dat het den Hove behage:

— te verstaan dat de Italiaanse Republiek, door niet binnen de gestelde termijn de nodige bepalingen vast te stellen om te voldoen aan richtlijn nr. 77/796/EEG inzake de onderlinge erkenning van diploma's, certificaten en andere titels van ondernemer van goederenvervoer over de weg en ondernemers van personenvervoer over de weg en houdende maatregelen ter bevordering van de daadwerkelijke uitoefening van het recht van vrije vestiging van die vervoerondernemers, de krachtens het EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen;

— de Italiaanse Republiek in de kosten te verwijzen.

2. De Italiaanse regering heeft niet in formele zin geconcludeerd.

III — Schriftelijke behandeling

Het beroep is op 6 oktober 1982 ter griffie van het Hof ingeschreven.

Bij brief van 17 januari 1983 heeft de Commissie gedesisteerd van repliek.

Op rapport van de rechter-rapporteur en de advocaat-generaal gehoord, heeft het Hof besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

IV — Middelen en argumenten van partijen

1. In haar beroepschrift releveert de Commissie de verschillende stappen, door haar bij de Italiaanse regering ondernomen teneinde te bereiken dat de regering de nodige maatregelen ter uitvoering van richtlijn nr. 77/796/EEG zou nemen; zij verklaart dat Italië die maatregelen uiteraard moest nemen en dat zij, door het niet te doen, volgens 's Hofs jurisprudentie de uit het EEG-Verdrag voortvloeiende verplichtingen niet is nagekomen.

2. De Italiaanse regering wijst er in haar verweerschrift op dat er, om de voor receptie van de richtlijn in de Italiaanse rechtsorde nodige maatregelen te nemen, een ontwerp van wet met daartoe geëigende bepalingen moest worden voorbereid en bij het parlement ingediend. Dit wetsontwerp werd door de 10e Commissie van de Kamer van Afgevaardigden reeds goedgekeurd; het wachten is nog op de goedkeuring van de Senaat, die waarschijnlijk binnenkort zal afkomen, waarmede de wetgevende procedure zal zijn voltooid.

De Italiaanse regering laat er zich niet over uit of bedoeld ontwerp alleen ondernemers van goederenvervoer betreft; dit volgt evenwel uit het feit dat de Italiaanse regering heeft verklaard dat er voor de ondernemers van personenvervoer een ander ontwerp van wet in voorbereiding is.

De Italiaanse regering wijst er voorts op dat zij het zich, ondanks de vertraging waarmede de ter uitvoering van de richtlijn nodige maatregelen zijn genomen, tot plicht rekent ervoor te zorgen dat een en ander ten spoedigste zijn beslag krijgt.

3. De Commissie heeft bij brief van 14 januari 1983 verklaard dat zij, waar de Italiaanse regering in haar verweerschrift het verzuim erkend heeft, van het nemen van een conclusie van repliek afziet.

V — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 14 september 1983 zijn de regering van de Italiaanse Republiek, vertegenwoordigd door P. Ferri, avvocato dello Stato, en de Commissie, vertegenwoordigd door A. Prozzillo, lid van de juridische dienst, gehoord.

De advocaat-generaal heeft op diezelfde terechtzitting zijn conclusie genomen.

In rechte

1 Bij verzoekschrift, ingediend ter griffie van het Hof op 6 oktober 1982, heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen krachtens artikel 169 EEG-Verdrag het Hof verzocht vast te stellen dat de Italiaanse Republiek, door niet binnen de voorgeschreven termijn de nodige maatregelen te nemen ter

uitvoering van richtlijn nr. 77/796 van de Raad van 12 december 1977 inzake de onderlinge erkenning van diploma's, certificaten en andere titels van ondernemer van goederenvervoer over de weg en ondernemer van personenvervoer over de weg en houdende maatregelen ter bevordering van de daadwerkelijke uitoefening van het recht van vrije vestiging van die vervoerondernemers (PB L 334, blz. 37), de krachtens het Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen.

2 Volgens artikel 7, lid 1, van de richtlijn moesten de Lid-Staten vóór 1 januari 1979 de ter uitvoering van de richtlijn nodige maatregelen invoeren.

3 De Italiaanse regering stelt dat zij zich inspanningen heeft getroost om een aanvang te maken met de wetgevende procedure die tot vaststelling van de ter uitvoering van de richtlijn nodige maatregelen moest leiden; zij betwist evenwel niet dat de Italiaanse regering aan haar verplichting tot tijdige uitvoering van de richtlijn, geen gevolg heeft gegeven.

4 De Italiaanse regering stelt onder meer dat er een ontwerp van wet moest worden voorbereid en bij het parlement ingediend, waarbij de nodige maatregelen worden vastgesteld ter receptie van het gedeelte van de richtlijn betreffende de diploma's en andere titels van ondernemers van goederenvervoer, welk ontwerp ook door de 10e Commissie van de Kamer van Afgevaardigden is goedgekeurd, maar dat de Senaat er nog zijn goedkeuring aan moet hechten, hetgeen op korte termijn te verwachten valt, waarmede de wetgevende procedure zal zijn voltooid.

5 Ter uitvoering van het gedeelte van de richtlijn dat de ondernemers van personenvervoer betreft, zou er volgens de Italiaanse regering een ander ontwerp van wet in voorbereiding zijn.

6 Deze omstandigheden maken het aan de Italiaanse Republiek verweten verzuim niet ongedaan. Het is vaste rechtspraak van het Hof, dat een Lid-Staat zich ter rechtvaardiging van de niet-nakoming van uit communautaire richtlijnen voortvloeiende verplichtingen niet ten exceptieve op nationale bepalingen, praktijken of situaties kan beroepen.

7 Mitsdien moet worden vastgesteld dat de Italiaanse Republiek, door niet binnen de voorgeschreven termijnen de nodige bepalingen vast te stellen om te

voldoen aan 's Raads richtlijn nr. 77/796 van 12 december 1977, de krachtens het Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen.

Kosten

8 Ingevolge artikel 69, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen. Aangezien verweerster in het ongelijk gesteld is, dient zij in de kosten te worden verwezen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende:

1. **Verstaat dat de Italiaanse Republiek, door niet binnen de voorgeschreven termijn de nodige bepalingen vast te stellen om te voldoen aan richtlijn nr. 77/796 van de Raad van 12 december 1977 inzake de onderlinge erkenning van diploma's, certificaten en andere titels van ondernemer van goederenvervoer over de weg en ondernemer van personenvervoer over de weg en houdende maatregelen ter bevordering van de daadwerkelijke uitoefening van het recht van vrije vestiging van die vervoerondernemers (PB L 334, blz. 37), de krachtens het Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen.**

2. **Verwijst verweerster in de kosten van de procedure.**

Mertens de Wilmars Koopmans Galmot

O'Keeffe Bosco Everling Kakouris

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 11 oktober 1983.

De griffier De president

P. Heim J. Mertens de Wilmars